

184. διὰ ταῦτα οὖν τοῖς μὲν διώκειν παρακελεύεται, τοῖς δὲ φεύγειν, ἀγωνοθετῶν καὶ βασανίζων ποτέρων ποτέ ἐστὶν ὁ ἐρῶν καὶ ποτέρων ὁ ἐρώμενος. οὕτω δὴ ὑπὸ ταύτης τῆς αἰτίας πρῶτον μὲν τὸ ἀλίσκεσθαι ταχὺ αἰσχροὺν νενόμισται, ἵνα χρόνος ἐγγένηται, ὅς δὴ δοκεῖ τὰ πολλὰ καλῶς βασανίζειν, ἔπειτα τὸ ὑπὸ χρημάτων καὶ ὑπὸ πολιτικῶν δυνάμεων ἀλῶναι αἰσχροὺν, (b) ἐάν τε κακῶς πάσχων πτήξῃ καὶ μὴ καρτερήσῃ, ἂν τ' εὐεργετούμενος εἰς χρήματα ἢ εἰς διαπράξεις πολιτικὰς μὴ καταφρονήσῃ· οὐδὲν γὰρ δοκεῖ τούτων οὔτε βέβαιον οὔτε μόνιμον εἶναι, χωρὶς τοῦ μηδὲ πεφυκέναι ἀπ' αὐτῶν γενναίαν φιλίαν. μία δὲ λείπεται τῶ ἡμετέρῳ νόμῳ ὁδός, εἰ μέλλει καλῶς χαριεῖσθαι ἐραστῇ παιδικά. ἔστι γὰρ ἡμῖν νόμος, ὥσπερ ἐπὶ τοῖς ἐρασταῖς ἦν δουλεύειν ἐθέλοντα (c) ἠντιοῦν δουλείαν παιδικοῖς μὴ κολακείαν εἶναι μηδὲ ἐπονείδιστον, οὕτω δὴ καὶ ἄλλη μία μόνη δουλεία ἐκούσιος λείπεται οὐκ ἐπονείδιστος· αὕτη δ' ἐστὶν ἡ περὶ τὴν ἀρετὴν. νενόμισται γὰρ δὴ ἡμῖν, ἐάν τις ἐθέλῃ τινὰ θεραπεύειν ἡγούμενος δι' ἐκεῖνον ἀμείνων ἔσσεσθαι ἢ κατὰ σοφίαν τινὰ ἢ κατὰ ἄλλο ὅτιοῦν μέρος ἀρετῆς, αὕτη αὖ ἡ ἐθελοδουλεία οὐκ αἰσχροὺς εἶναι οὐδὲ κολακεία. δεῖ δὴ τῷ νόμῳ τούτῳ συμβαλεῖν εἰς ταυτόν, τὸν τε περὶ τὴν παιδευαστίαν καὶ (d) τὸν περὶ τὴν φιλοσοφίαν τε καὶ τὴν ἄλλην ἀρετὴν, εἰ μέλλει συμβῆναι καλὸν γενέσθαι τὸ ἐραστῇ παιδικὰ χαρίσασθαι. ὅταν γὰρ εἰς τὸ αὐτὸ ἔλθωσιν ἐραστής τε καὶ παιδικά, νόμον ἔχων ἐκάτερος,

Και ἔτσι, στους μὲν δίνει ἐντολή νὰ διώχνουν, στους δε νὰ ἀποφεύγουν, προεδρεύοντας στὸν ἀγῶνα καὶ ἐξετάζοντας σε βάθος γιὰ νὰ διακριβῶσει ποιες εἶναι οἱ πραγματικὲς σκέψεις καὶ οἱ προθέσεις καὶ τοῦ ἐραστή καὶ τοῦ ἐρωτευμένου μ' αὐτὸν νέου. Ἐτσι λοιπὸν καὶ γι' αὐτοὺς τοὺς λόγους πρῶτα θεωρεῖται ντροπὴ τὸ νὰ ἐνδίδει κανεὶς γρήγορα, καὶ αὐτὸ, γιὰ νὰ υπάρξει ὁ ἀπαραίτητος χρόνος γιὰ τὴν διερεύνηση καὶ τὴν ἐξακρίβωση τῶν κινήτρων καὶ τῆς ποιότητος τοῦ συντρόφου· ἔπειτα θεωρεῖται ἐπίσης ἐπαίσχυντο τὸ νὰ υποκύψει κάποιος γοητευμένος ἀπὸ χρήματα ἢ πολιτικὲς ἐπιρροές, εἴτε δὲν υπομένει καρτερικά, ἐάν δυστυχεῖ, ἀλλὰ καταπτοεῖται καὶ ἀποσύρεται εἴτε δὲν γυρίζει τὴν πλάτη του, ἐάν τὸν εὐεργετοῦν με χρήματα ἢ με ἄλλου εἶδους πολιτικὲς ἐξυπηρετήσεις. Γιατί φαίνεται ὅτι ἀπ' αὐτὰ δὲν εἶναι τίποτα βέβαιο ἢ σταθερό, ἐφόσον δὲν ἀποτελεῖ τὸ ἔναυσμα γιὰ τὴν ἀνάπτυξη ἰσχυρῆς φιλίας. Ἐνας καὶ μοναδικὸς δρόμος ἀπομένει σύμφωνα με τὸ πνεῦμα τοῦ δικοῦ μας νόμου, ἀν εἶναι νὰ ἀναπτυχθεῖ σωστά καὶ υποδειγματικά ὁ πόθος στὴν καρδιά τοῦ νέου γιὰ τὸν ἐραστή. Ὅπως ἀκριβῶς με τοὺς ἐραστὲς ποὺ σε ἐθελοντικὴ βάση προσφέρουν δουλικὲς υπηρεσίες γιὰ νὰ ἐξυπηρετήσουν καὶ νὰ κεντρίσουν τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἀγοριῶν καὶ αὐτὸ δὲν θεωρεῖται κολακεία οὔτε ἐπίψογο, ἔτσι παρόμοια ὑπάρχει θεσμοθετημένη σε μας μὴ ἀκόμη καὶ μοναδικὴ μορφή ἐκούσιας δουλείας ποὺ δὲν ἐπισύρει τὸν ψόγο· εἶναι αὕτη ποὺ σχετίζεται με τὴν ἀσκηση τῆς ἀρετῆς. Εἶναι καθιερωμένο σε μας νὰ μὴν θεωρεῖται κολακεία ἢ αἰσχροσύνη ἢ ἐθελοντικὴ δουλεία, ὅταν κάποιος ἀπὸ μόνος τοῦ υπηρετεῖ κάποιον με τὴν προσδοκία ὅτι ἐξαιτίας του θὰ βελτιωθεῖ εἴτε ὡς πρὸς τὴν σοφίαν εἴτε ὡς πρὸς κάποιο ἄλλο ὁποιοδήποτε στοιχεῖο τῆς ἀρετῆς. Πρέπει λοιπὸν αὐτοὶ οἱ δύο νόμοι, καὶ ὁ σχετικὸς με τὴν παιδευαστίαν καὶ ὁ σχετικὸς με τὴν φιλοσοφίαν καὶ τὴν ὑπόλοιπὴ ἀρετὴ νὰ βρῶν τὸν ἴδιο ἄνθρωπο ὑποστηρικτὴ ἀν πρόκειται βέβαια νὰ συμβεῖ τὸ ποθούμενο καλὸ κατὰ τὴν ἀνάπτυξη τοῦ ἐρωτικοῦ αἰσθήματος τοῦ νέου πρὸς τὸν ἐραστή. Ὅταν λοιπὸν φτάσουν στὴν ποθητὴ ἐπαφὴ ἐραστή καὶ νεαρός καὶ ὁ νόμος πρυτανεύει στὴ σκέψη καὶ τῶν δύο, ὁ μὲν

ὁ μὲν χαρισαμένοις παιδικοῖς ὑπηρετῶν
ὄτιοῦν δικαίως ἂν ὑπηρετεῖν, ὁ δὲ τῷ
ποιοῦντι αὐτὸν σοφὸν τε καὶ ἀγαθὸν
δικαίως αὖ ὄτιοῦν ἂν ὑπουργῶν
<ὑπουργεῖν>, καὶ ὁ μὲν δυνάμενος εἰς
φρόνησιν καὶ τὴν (ε) ἄλλην ἀρετὴν ὁ μὲν
χαρισαμένοις παιδικοῖς ὑπηρετῶν ὄτιοῦν
δικαίως ἂν ὑπηρετεῖν, ὁ δὲ τῷ ποιοῦντι
αὐτὸν σοφὸν συμβάλλεσθαι, ὁ δὲ δεόμενος
εἰς παιδείυσιν καὶ τὴν ἄλλην σοφίαν
κτᾶσθαι, τότε δὴ τούτων συνιόντων εἰς
ταῦτὸν τῶν νόμων μοναχοῦ ἐνταῦθα
συμπίπτει τὸ καλὸν εἶναι παιδικὰ ἐραστῇ
χαρίσασθαι, ἄλλοθι δὲ οὐδαμοῦ. ἐπὶ τούτῳ
καὶ ἐξαπατηθῆναι οὐδὲν αἰσχρόν· ἐπὶ δὲ
τοῖς ἄλλοις πᾶσι καὶ ἐξαπατωμένῳ
αἰσχύνῃ φέρει καὶ μὴ. εἰ γὰρ τις ἐραστῇ ὡς
πλουσίῳ πλούτου ἕνεκα χαρισάμενος
ἐξαπατηθεὶ καὶ μὴ λάβοι χρήματα,
ἀναφανέντος τοῦ ἐραστοῦ πένητος, οὐδὲν
ἦττον αἰσχρόν·

πρῶτος στην ανταπόκριση εκφράζοντας την
ευαρέσκειά του με το δίκιο του θα πρόσφερε
οποιαδήποτε καλή υπηρεσία ο δε δεύτερος πάλι
δικαιολογημένα θα προέβαινε σε πράξεις αρεστές σε
κείνον που επιχειρεῖ να τον κάνει σοφὸ και αυτός που
έχει τη δυνατότητα να συνεισφέρει την φρόνηση και
την ἄλλη ἀρετὴ και αυτός που έχει ἀνάγκη να
συνεισφέρει στην μαθησιακὴ διαδικασία και στην
ἀπόκτηση της ἀρετῆς. Ὄταν αυτοὶ σμίξουν κάτω ἀπ'
αυτὲς τις προϋποθέσεις, ἀποβλέποντες στην κοινὴ
συνισταμένη των νόμων, σ' αὐτὴν και μόνο την
περίπτωση συμπίπτει το καλὸ με την ανταπόκριση
στον ἐραστῇ και πουθενά αλλοῦ. Στην περίπτωση
αὐτὴ και η ἐξαπάτηση εἶναι θεμιτὴ. Σε ὅλες τις ἄλλες
περιπτώσεις η ἐξαπάτηση εἴτε συντελεστεῖ εἴτε ὄχι σι-
γματίζεται. Εἴαν δηλαδὴ κάποιος ἐξαπατηθεὶ και
προσφέρει τις ἐρωτικές του υπηρεσίες στον ἐραστῇ με
αντάλλαγμα τον πλοῦτο πιστεύοντας ὅτι αὐτὸς εἶναι
πλούσιος, και τελικὰ δεν πάρει τίποτα, ἐπειδὴ ο
ἐραστῆς ἀποδείχτηκε φτωχός, εἶναι ἐξίσου
επαίσχυντο.